

Tuotteen uusi elämä

Kierrätystä, kierrätysmateriaalien
käsittelyä ja kestäväää kehitystä
kierrätystoiminnassa

Uusiksi-hanke

Tavoitteet

- Jätehuollon etusijajärjestyksen toteutuminen työssä
- Jäte- ja kierrätysmateriaalien erottaminen toisistaan
- Materiaalin kierrätyskelpoisuuden arvioiminen
- Uusiokäyttöön sopivien materiaalien tunnistaminen
- Kiertotalouden mukaisten uusien tuotteiden tai mahdollisuuksien ideointi - miten tuotteista tehdään palveluita yhteistyössä muiden kanssa
- Materiaalin jatkokäsittelyä haittaavien tekijöiden poistaminen

Keskeiset sisällöt

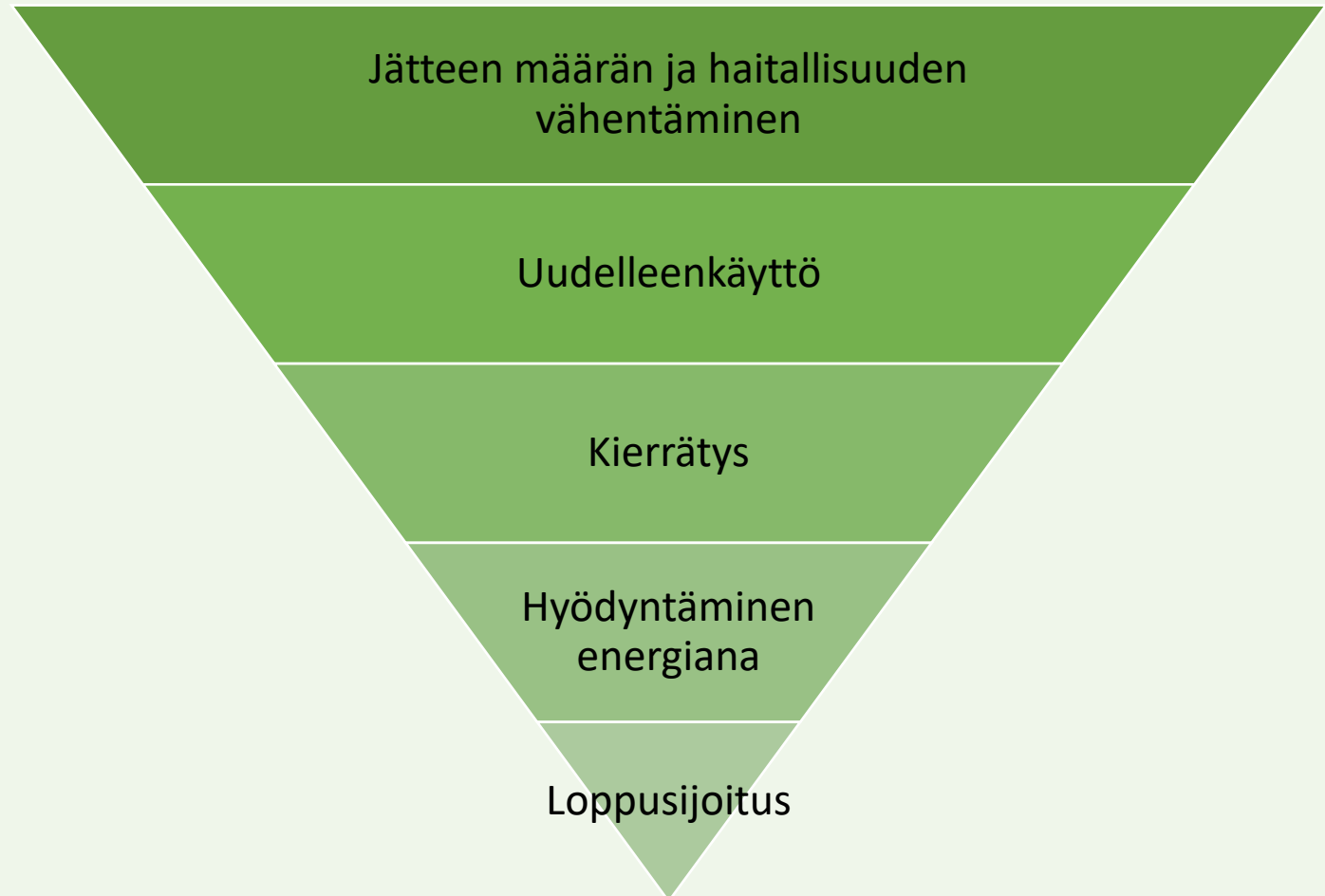
- Jätehuollon etusijajärjestykseen ja sen toteuttamiseen perehtyminen
- Uusiokäyttöön sopivien materiaalien tunnistaminen kierrätyskeskukseen ja -myymälään saapuvien materiaalien joukosta
- Oman uusiotuotteen ideointi teoriatasolla
- Kierrätystuotteesta uusiokäyttöön, keksitään materiaalille tai tavaralle uusiokäyttö omalla työpisteellä
- Ideoiden esiintuonti

- **Uudelleenkäyttö** tarkoittaa jätteeksi muuttuneen materiaalin hyödyntämisestä uudelleen → viedään käyttökelpoiset tavarat kirpputorille tai annetaan tuttavalle uudelleenkäyttöön
- **Uusiokäyttö** tarkoittaa käytöstä poistetun esineen tai aineen käyttämistä uudelleen materiaalina esimerkiksi toisen esineen valmistuksessa
- **Uusioraaka-aine** on hyötyjätteestä saatua raaka-ainetta, esimerkiksi uusiokuitu on kierrätyspaperista peräisin olevaa kuitua
- **Uudelleenvalmistus** tarkoittaa sitä, että tuotteita **kunnostetaan** niin, että käyttökelvottomasta tuotteesta saadaan jälleen käyttökelpoinen ja tuotetta voidaan käyttää uudestaan alkuperäistä vastaavalla tavalla
- **Kierrätys** tarkoittaa prosessia, jossa **jätteestä valmistetaan uusia tuotteita**. Kierrätyksellä vähennetään energian käyttöä, ilman ja vesistöjen saastumista sekä estetään käyttökelpoisten materiaalien joutuminen kaatopaikalle

Kierrätyksellä ja uusiomateriaalien käytöllä edistetään jätehuollon etusijajärjestyksen toteutumista

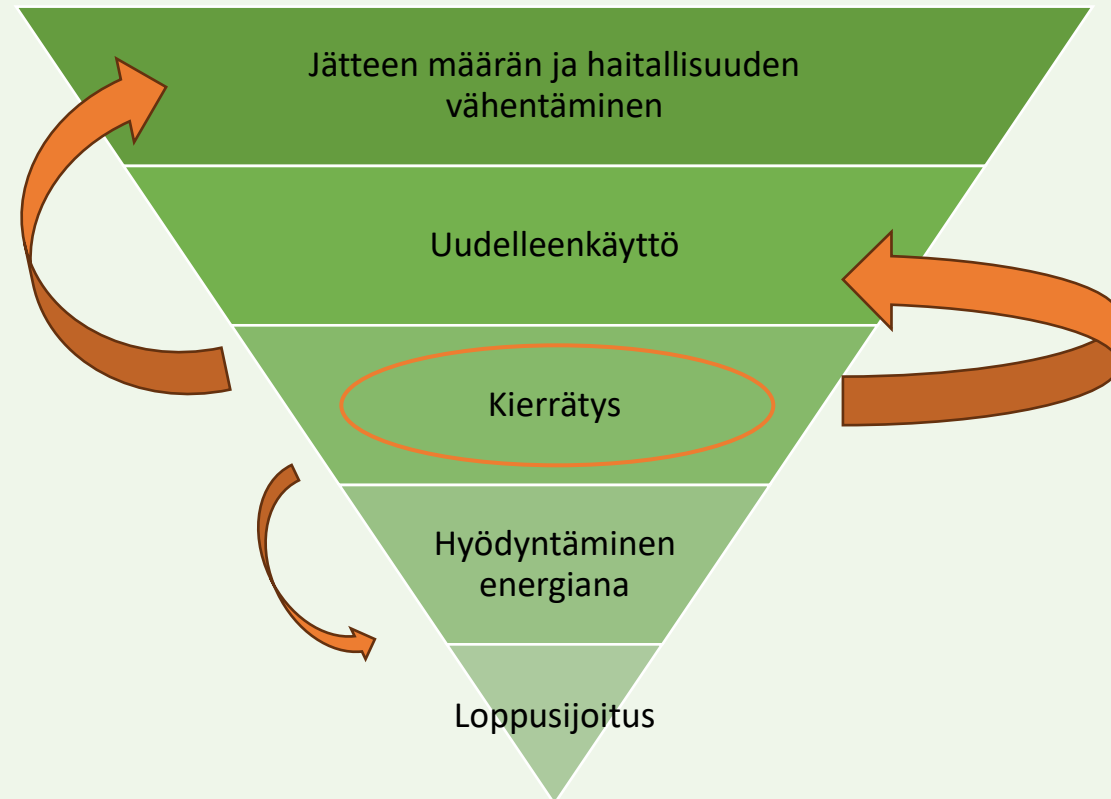
1. Ensisijaisesti on pyrittävä välttämään jätteen syntymistä
2. Jos jätettä syntyy, se on valmistettava uudelleenkäyttöä varten tai uudelleenkäytettävä
3. Ellei uudelleenkäyttö ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä ensisijaisesti aineena (kierrätettävä) ja toissijaisesti energiana
4. Kaatopaikoille jäte voidaan sijoittaa vain, jos sen hyödyntäminen ei ole teknisesti tai taloudellisesti mahdollista

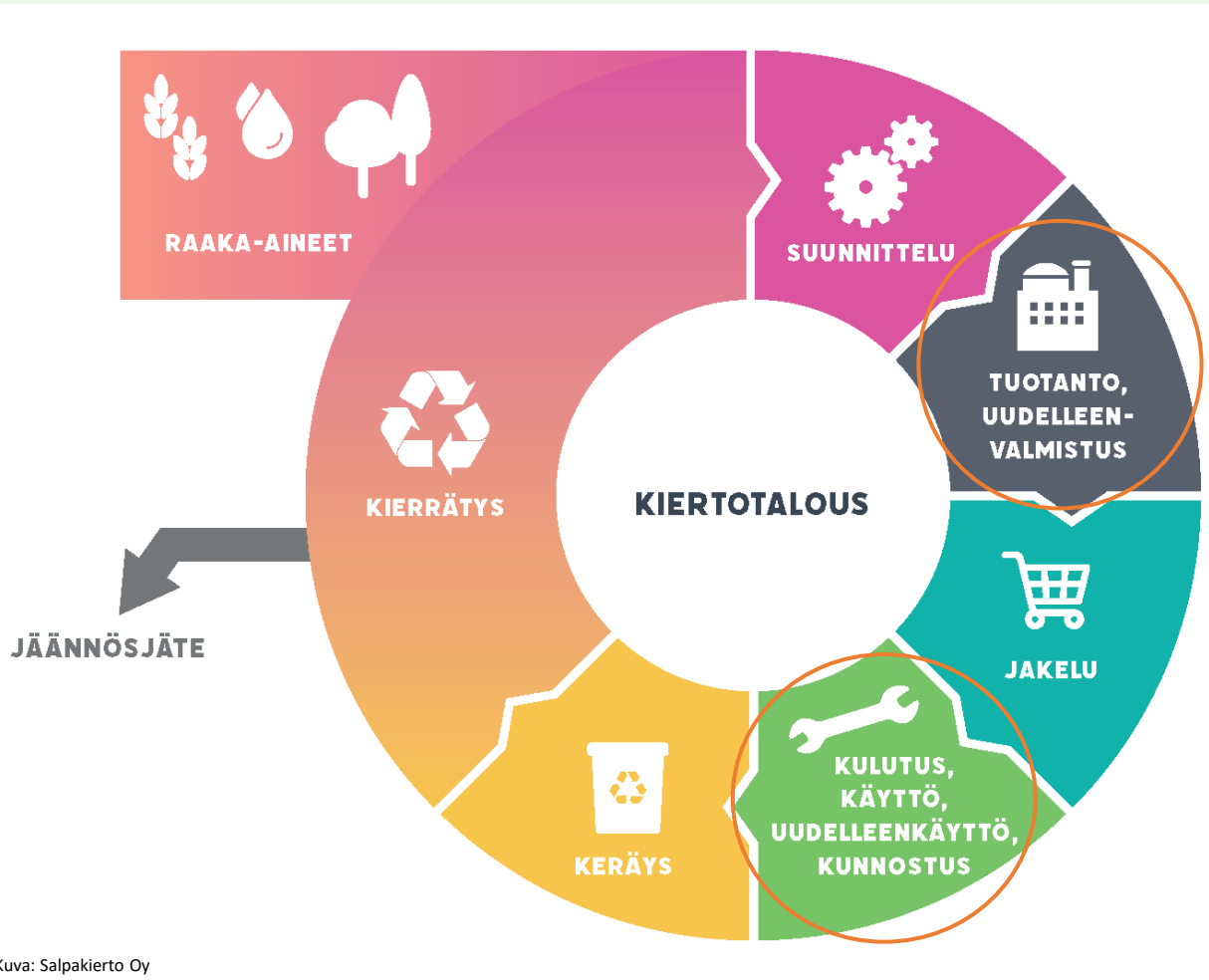
Miten jätehierarkia toteutuu kierrätystoiminnassa?

Paras jäte on syntymätön jäte

- Kierrätyskeskukseen tai seconhand-myymälään tuleva tavara lajitellaan tarkasti:
 - Suuri osa jatkaa myymälän kautta **uudelleenkäyttöön**
 - Jätteeksi menevät jatkavat matkaansa joko materiaalkierrätykseen tai energiahyödynnettäväksi
 - Vain pieni osa sekajätteestä päätyy loppukäsittelyyn (Salpakierron toimialueella tämän osuus on kaikesta sekajätteestä alle 0,5 %)

Jätehuollon etusijajärjestys tukee kiertotaloutta

- Toimiva jätehuolto on osa kestävästä kiertotaloudesta → jätteenkäsittelyn eri vaiheissa otetaan talteen kaikki uusioraaka-aineeksi kelpaava materiaali
- Jätteestä valmistetaan raaka-aineita teollisuudelle samalla kun jätteen energiahyödyntämistä vähennetään
- Uudelleenkäytön, uusiokäytön ja kierrätyksen myötä syntyy myös uusia työpaikkoja

Uudelleenkäyttö

- Suuri osa kierrätyskeskuksiin ja –myymälöihin saapuvasta tavarasta voidaan uudelleen käyttää sellaisenaan

Esimerkiksi **Kierrätyskeskus Patina** kierrätti kuluttajille vuonna 2021 noin 200 000 tuotetta, joista:

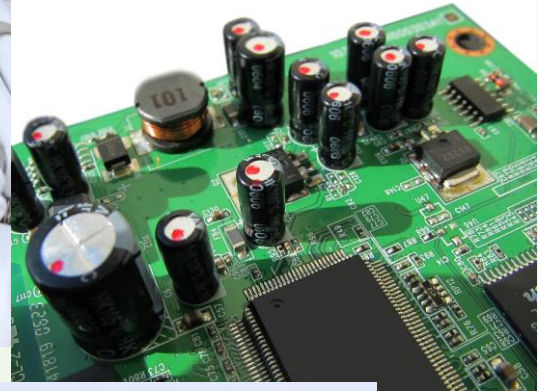
- Astioita, koriste-esineitä ja muita kodin tarvikkeita 95 000 kpl
- Vapaa-ajan tuotteita 35 000 kpl
- Asusteita 30 000 kpl
- Sähkö- ja elektroniikkalaitteita 15 000 kpl
- Kirjoja ja äänitteitä 15 000 kpl
- Huonekaluja 10 000 kpl

Materiaalit kiertoon → uusiokäyttö

Poistotekstiili

Sähkölaitteet, paristot, akut,
polttimot sekä osa vaarallisesta
jätteestä

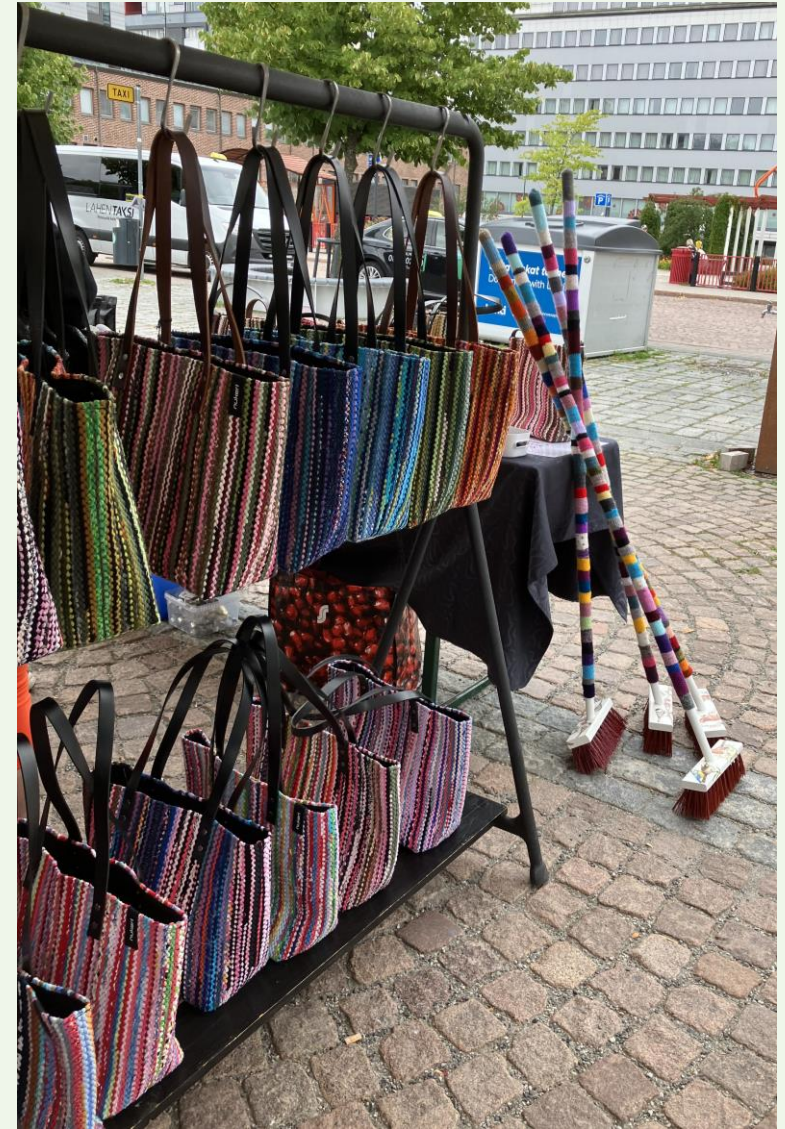

Pakkausjätteet
ja
paperi

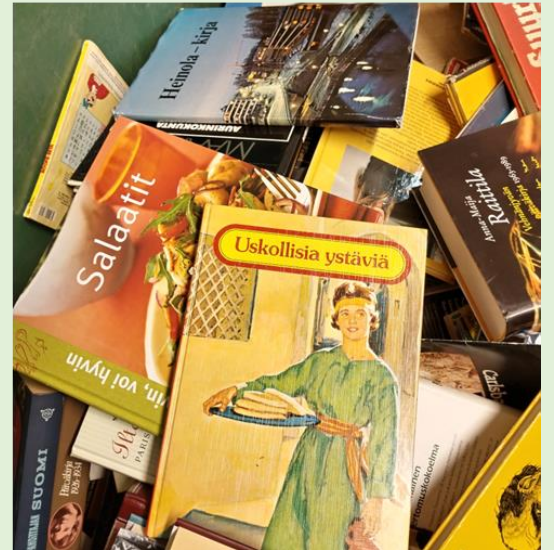
Materiaalista uusiotuotteeksi

- Teollisuuden prosessien kautta materiaalit kiertävät uusiomateriaaliksi uusiotuotteiden valmistukseen korvaamaan neitseellisiä materiaaleja tuotannossa
- Käsitöissä käytetään yhä enemmän kierrätysmateriaaleja → kierrätystoimijoilla mahdollisuus tukea käsityöläisiä, taitelijoita ja pienyrittäjiä keräämällä, myymällä ja lahjoittamalla materiaaleja
- Kierrätyskeskusten ja –myymälöiden kädentaito-osastot, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen Plan B –uusiotuotteet ja Kädentaitopalvelu Näprä mukana edistämässä uusiomateriaalien ja –tuotteiden kiertoa

”Nukeri-räsykassi valmistetaan Lahdessa Zero Waste -periaatteella kierrätetyistä puuvillakankaista ja valjasteollisuuden ylijäämänahasta.” -Nukeri

Kierrätystoiminnan mahdollisuudet

“Toisen roska on toisen aarre”

Tehtävät

- Katso video: [Näkymätön jäte – farkut](#)
- Selvitä valitsemasi työpaikaltasi löytyvän tuotteen elinkaari sen valmistuksesta loppuun asti. Olisiko tuotteen elinkaarta mahdollista pidentää? Miten?
- Pohdi omalla työpisteelläsi vastaan tulevia tuotteita. Jos ne eivät kelpaa sellaisenaan uudelleenkäyttöön, voisiko niistä valmistaa jotakin uutta? Käytä mielikuvitustasi ja esittele kolme ideaa.

Yhteenveto

- Uudelleenkäyttö ja uusiokäyttö ovat tärkeä osa kiertotaloutta
- Uudelleenkäyttö (sellaisenaan/korjattuna/tuunattuna) on materiaalikierrätystä ympäristöystävällisempää
- Materiaalikierrätyksestä saadaan uusioraaka-aineita → uusiokäyttö
- Alan toimijoiden yhteistyö edistää laadukkaita materiaalikiertoja ja kiertotalouden toteutumista

Linkkejä

- Kierrätysseuranasto - tiedä, mistä puhut! [\(1\)](#)
- Ympäristöministeriö – jätteet [\(2\)](#)
- Kierrätyksestä kiertotalouteen – Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027 [\(3\)](#)
- Paikalliset ohjeistukset – Salpakierto [\(4\)](#)
- Näkymätön jäte - Farkut [\(5\)](#)
- Muovin uudet muuvit [\(6\)](#)
- Virtalähteestä uusiomateriaaliksi [\(7\)](#)
- Jäteöljystä uusioraaka-aineeksi [\(8\)](#)
- Materiaalitori [\(9\)](#)
- Kiertohelmiä – Kierrätyksellä uusiomateriaaleja [\(10\)](#)

Kiitos!